

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నపరివారసమేత

భువ్య బహుళ
చతుర్దశీ

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః
అఖండ సుందరకాండ పఠనం

27.01.2021
బుధవారము

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుర్గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరం బ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥
శ్రీవేంకటాచలాధీశం శ్రీయాధ్యాసితవక్షసం ।
శ్రీతచేతనమందారం శ్రీనివాసమహం భజే ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే విరాజమానస్య అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండ-
నాయకస్య శ్రీపద్మావతీజానేః భగవతః శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః సన్నిధౌ
ధర్మవిగ్రహస్య శ్రీరామచంద్రప్రభోః పాదసేవకస్య హనూమతః ప్రసాదేన
అస్మిన్ భువనే విషూచికా క్రిమిజనితసమస్తదుష్ప్రభావనిర్మూలన ద్వారా,
సర్వేషాం ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వవిధ సుస్థిరతా సిద్ధ్యర్థం, విద్యా-విత్త-
వ్యాపార-దేశరక్షణాదిరంగేషు సర్వతోముఖాభివృద్ధి ద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య
పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, సద్భావనాం, సత్సంకల్పానాం, సత్కార్యాణాం చ
సర్వతోముఖవిజయసిద్ధ్యర్థం, భారతవర్షస్య అభివృద్ధౌ నిమగ్నానామ్
అధికారిణాం, సైనికానాం, కర్షకవణిగాదీనాం, ఉపాధ్యాయ, వైజ్ఞానిక,
వైద్యాదీనాం చ సర్వేషాం సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్య, ఐశ్వర్య,
సద్బుద్ధీత్యాది సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య
శ్రీమత్ వేంకటేశ్వరపరబ్రహ్మణః శ్రీమదాంజనేయస్య చ పరిపూర్ణ
అనుగ్రహసిద్ధ్యర్థం, శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణాంతర్గతే సుందరకాండే
షట్తీంశసర్గతః అష్టాత్రింశసర్గాంతశ్లోకపారాయణం, శ్రీధన్వంతరి
మంత్రపారాయణం చ అన్యోన్య సాహాయ్యేన ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీరామప్రార్థనా -

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థనా -

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీవాల్మీకి ప్రార్థనా -

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీహనుమతే నమః

“ సుందరకాండ పఠనం ”

అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికావ్యే సుందరకాండే

షట్త్రింశసర్గః

1. భూయ ఏవ మహాతేజా హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
అబ్రవీత్ ప్రశ్రితం వాక్యం సీతాప్రత్యయకారణాత్ ॥ 36.1॥
2. వానరోఽహం మహాభాగే దూతో రామస్య ధీమతః ।
రామనామాంకితం చేదం పశ్య దేవ్యంగులీయకమ్ ॥ 36.2 ॥
3. ప్రత్యయార్థం తవానీతం తేన దత్తం మహాత్మనా ।
సమాశ్వసి హి భద్రం తే క్షీణదుఃఖఫలా హ్యసి ॥ 36.3 ॥
4. గృహీత్వా ప్రేక్షమాణా సా భర్తుః కరవిభూషణమ్ ।
భర్తారమివ సన్ప్రాప్తా జానకీ ముదితాఽభవత్ ॥ 36.4 ॥
5. చారు తద్వదనం తస్యాస్తామ్రశుక్లాయతేక్షణమ్ ।
అశోభత విశాలాక్ష్యా రాహుముక్త ఇవోడురాట్ ॥ 36.5 ॥

6. తతః సా హ్రీమతీ బాలా భర్తృసన్దేశహర్షితా ।
పరితుష్టా ప్రియం కృత్వా ప్రశశంస మహాకపిమ్ ॥ 36.6 ॥
7. విక్రాన్తస్త్వం సమర్థస్త్వం ప్రాజ్ఞస్త్వం వానరోత్తమ ।
యేనేదం రాక్షసపదం త్వయైకేన ప్రధర్షితమ్ ॥ 36.7 ॥
8. శతయోజనవిస్తీర్ణః సాగరో మకరాలయః ।
విక్రమశ్లాఘనీయేన క్రమతా గోష్పదీకృతః ॥ 36.8 ॥
9. న హి త్వాం ప్రాకృతం మన్యే వానరం వానరర్షభ ।
యస్య తే నాస్తి సంత్రాసో రావణాన్నాపి సమ్భ్రమః ॥ 36.9 ॥
10. అర్హసే చ కపిశ్రేష్ఠ మయా సమభిభాషితుమ్ ।
యద్యసి ప్రేషితస్తేన రామేణ విదితాత్మనా ॥ 36.10 ॥
11. ప్రేషయిష్యతి దుర్ధర్షో రామో న హ్యపరిక్షితమ్ ।
పరాక్రమమవిజ్ఞాయ మత్సకాశం విశేషతః ॥ 36.11 ॥
12. దిష్ట్యా చ కుశలీ రామో ధర్మాత్మా సత్యసంగరః ।
లక్ష్మణశ్చ మహాతేజాః సుమిత్రానందవర్ధనః ॥ 36.12 ॥
13. కుశలీ యది కాకుత్స్థః కిన్ను సాగరమేఖలామ్ ।
మహీం దహతి కోపేన యుగాన్తాగ్నిరివోత్థితః ॥ 36.13 ॥
14. అథవా శక్తిమంతౌ తౌ సురాణామపి నిగ్రహే ।
మమైవ తు న దుఃఖానామస్తి మన్యే విపర్యయః ॥ 36.14 ॥
15. కచ్చిన్న వ్యథితో రామః కచ్చిన్న పరితప్యతే ।
ఉత్తరాణి చ కార్యాణి కురుతే పురుషోత్తమః ॥ 36.15 ॥

16. కచ్చిన్న దీనః సప్రభాస్తః కార్యేషు చ న ముహ్యతి ।
కచ్చిత్ పురుషకార్యాణి కురుతే నృపతేః సుతః ॥ 36.16 ॥
17. ద్వివిధం త్రివిధోపాయమ్ ఉపాయమపి సేవతే ।
విజిగీషుః సుహృత్ కచ్చిన్మిత్రేషు చ పరన్తపః ॥ 36.17 ॥
18. కచ్చిన్మిత్రాణి లభతేఽమిత్రైశ్చాప్యభిగమ్యతే ।
కచ్చిత్ కల్యాణమిత్రశ్చ మిత్రైశ్చాపి పురస్కృతః ॥ 36.18 ॥
19. కచ్చిదాశాస్తి దేవానాం ప్రసాదం పార్థివాత్మజః ।
కచ్చిత్ పురుషకారం చ దైవం చ ప్రతిపద్యతే ॥ 36.19 ॥
20. కచ్చిన్న విగతస్నేహః ప్రసాదాన్మయి రాఘవః ।
కచ్చిన్మాం వ్యసనాదస్మాత్ మోక్షయిష్యతి వానర ॥ 36.20 ॥
21. సుఖానాముచితో నిత్యమ్ అసుఖానామసూచితః ।
దుఃఖముత్తరమాసాద్య కచ్చిద్రామో న సీదతి ॥ 36.21 ॥
22. కౌసల్యాయాస్తథా కచ్చిత్ సుమిత్రాయాస్తథైవ చ ।
అభీక్షణం శ్రూయతే కచ్చిత్ కుశలం భరతస్య చ ॥ 36.22 ॥
23. మన్నిమిత్రేన మానార్హః కచ్చిచ్ఛోకేన రాఘవః ।
కచ్చిన్నాన్యమనా రామః కచ్చిన్మాం తారయిష్యతి ॥ 36.23 ॥
24. కచ్చిదక్షాహిణీం భీమాం భరతో భ్రాతృవత్సలః ।
ధ్వజినీం మన్నిభిర్గుప్తాం ప్రేషయిష్యతి మత్స్యతేః ॥ 36.24 ॥
25. వానరాధిపతిః శ్రీమాన్ సుగ్రీవః కచ్చిదేష్యతి ।
మత్స్యతే హరిభిర్వైః వృతో దన్తనఖాయుధైః ॥ 36.25 ॥

26. కచ్చిచ్ఛ లక్షణః శూరః సుమిత్రానందవర్ధనః ।
అస్త్రవిచ్ఛరజాలేన రాక్షసాన్ విధమిష్యతి ॥ 36.26 ॥
27. రాద్రేణ కచ్చిదస్త్రేణ జ్వలతా నిహతం రణే ।
ద్రక్ష్యామ్యల్పేన కాలేన రావణం ససుహృజ్జనమ్ ॥ 36.27 ॥
28. కచ్చిన్న తద్దేమసమానవర్ణం తస్యాననం పద్మసమానగంధి ।
మయా వినా శుష్యతి శోకదీనం జలక్షయే పద్మమివాతపేన ॥36.28॥
29. ధర్మాపదేశాత్ప్రజతశ్చ రాజ్యం మాం
చాప్యరణ్యం నయతః పదాతిమ్ ।
నాసీద్వ్యథా యస్య న భీర్ష శోకః
కచ్చిచ్ఛ దైర్యం హృదయే కరోతి ॥ 36.29 ॥
30. న చాస్య మాతా న పితా చ నాన్యః
స్నేహోద్విశిష్టోఽస్తి మయా సమో వా ।
తావత్ప్రహం దూత జిజీవిషేయం
యావత్ ప్రవృత్తిం శృణుయాం ప్రియస్య ॥ 36.30 ॥
31. ఇతివ దేవీ వచనం మహార్థం
తం వానరేన్ద్రం మధురార్థముక్త్యా ।
శ్రోతుం పునస్తస్య వచోఽభిరామం
రామార్థయుక్తం విరరామ రామా ॥ 36.31 ॥
32. సీతాయా వచనం శ్రుత్వా మారుతిర్భీమవిక్రమః ।
శిరస్యంజలిమాధాయ వాక్యముత్తరమబ్రవీత్ ॥ 36.32 ॥
33. న త్వామిహస్థాం జానీతే రామః కమలలోచనే ।
తేన త్వాం నానయత్యాశు శచీమివ పురన్దరః ॥ 36.33 ॥

34. శ్రుత్యైవ తు వచో మహ్యం క్షిప్రమేష్యతి రాఘవః ।
చమూం ప్రకర్షన్ మహతీం హర్యక్షగణసంకులామ్ ॥ 36.34 ॥
35. విష్టమ్భయిత్యా బాణాఘ్నేః అక్షోభ్యం వరుణాలయమ్ ।
కరిష్యతి పురిం లంకాం కాకుత్స్థః శాన్తరాక్షసామ్ ॥ 36.35 ॥
36. తత్ర యద్యన్తరా మృత్యుః యది దేవాః సహాసురాః ।
స్థాస్యంతి పథి రామస్య స తానపి వధిష్యతి ॥ 36.36 ॥
37. తవాదర్శనజేనార్యే శోకేన స పరిఘ్నతః ।
న శర్మ లభతే రామః సింహార్దిత ఇవ ద్విషః ॥ 36.37 ॥
38. మలయేన చ వింధ్యేన మేరుణా మందరేణ చ ।
దర్శరేణ చ తే దేవి శపే మూలఫలేన చ ॥ 36.38 ॥
39. యథా సునయనం వల్గు బిమ్బోష్ఠం చారుకుణ్డలమ్ ।
ముఖం ద్రక్ష్యసి రామస్య పూర్ణచన్ద్రమివోదితమ్ ॥ 36.39 ॥
40. క్షిప్రం ద్రక్ష్యసి వైదేహి రామం ప్రస్రవణే గిరౌ ।
శతక్రతుమివాసీనం నాకపృష్ఠస్య మూర్ధని ॥ 36.40 ॥
41. న మాంసం రాఘవో భుంక్తే న చాపి మధు సేవతే ।
వన్యం సువిహితం నిత్యం భక్తమశ్నాతి పంచమమ్ ॥ 36.41 ॥
42. వైవ దంశాన్మ మశకాన్ న కీటాన్ న సరీసృపాన్ ।
రాఘవోఽపనయేద్గాత్రాత్ త్వర్గతేనాన్తరాత్మనా ॥ 36.42 ॥
43. నిత్యం ధ్యానపరో రామో నిత్యం శోకపరాయణః ।
నాన్యచ్ఛిన్తయతే కించిత్ స తు కామవశం గతః ॥ 36.43 ॥

44. అనిద్రః సతతం రామః సుస్తోఽపి చ నరోత్తమః ।
సీతేతి మధురాం వాణీం వ్యాహరన్ ప్రతిబుద్ధ్యతే ॥ 36.44 ॥
45. దృష్ట్వా ఫలం వా పుష్పం వా యద్వాఽన్యత్ సుమనోహరమ్ ।
బహుశో హా ప్రియేత్యేవం శ్వసన్స్తామభిభాషతే ॥ 36.45 ॥
46. స దేవి నిత్యం పరితప్యమానః
త్వామేవ సీతేత్యభిభాషమాణః ।
దృఢవ్రతో రాజసుతో మహాత్మా
తవైవ లాభాయ కృతప్రయత్నః ॥ 36.46 ॥
47. సా రామసంకీర్తనవీతశోకా రామస్య శోకేన సమానశోకా ।
శరన్ముఖే సామ్బుదశేషచన్ద్రా నిశేవ వైదేహసుతా బభూవ ॥ 36.47 ॥
- ఇత్యార్షే శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే ఆదికాండే**
షట్త్రింశసర్గః

- అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికాండే**
నవత్త్రింశసర్గః
48. సీతా తద్వచనం శ్రుత్వా పూర్ణచంద్రనిభాననా ।
హనూమన్తమువాచేదం ధర్మార్థసహితం వచః ॥ 37.1 ॥
49. అమృతం విషసంస్పృష్టం త్వయా వానర భాషితమ్ ।
యచ్ఛ నాన్యమనా రామో యచ్ఛ శోకపరాయణః ॥ 37.2 ॥
50. ఐశ్వర్యే వా సువిస్తీర్ణే వ్యసనే వా సుదారుణే ।
రజ్జ్వేన పురుషం బద్ధ్యా కృతాన్తః పరికర్షతి ॥ 37.3 ॥

51. విధిర్నానమసంహార్యః ప్రాణీనాం ప్లవగోత్తమ ।
సౌమిత్రిం మాం చ రామం చ వ్యసనైః పశ్య మోహితాన్ ॥ 37.4 ॥
52. శోకస్యాస్య కదా పారం రాఘవోఽధిగమిష్యతి ।
ప్లవమానః పరిశ్రాన్తో హతనాః సాగరే యథా ॥ 37.5 ॥
53. రాక్షసానాం వధం కృత్వా సూదయిత్వా చ రావణమ్ ।
లంకామున్నూలితాం కృత్వా కదా ద్రక్ష్యతి మాం పతిః ॥ 37.6 ॥
54. స వాచ్యః సన్వరస్వేతి యావదేవ న పూర్యతే ।
అయం సంవత్సరః కాలస్తావద్ధి మమ జీవితమ్ ॥ 37.7 ॥
55. వర్తతే దశమో మాసో ద్వౌ తు శేషో ప్లవంగమ ।
రావణేన నృశంసేన సమయో యః కృతో మమ ॥ 37.8 ॥
56. విభీషణేన చ భ్రాత్రా మమ నిర్యాతనం ప్రతి ।
అనునీతః ప్రయత్నేన న చ తత్ కురుతే మతిమ్ ॥ 37.9 ॥
57. మమ ప్రతిప్రదానం హి రావణస్య న రోచతే ।
రావణం మార్గతే సంఖ్యే మృత్యుః కాలవశం గతమ్ ॥ 37.10 ॥
58. జ్యేష్ఠా కన్యాఽనలా నామ విభీషణసుతా కపే ।
తయా మమేద మాఖ్యాతం మాత్రా ప్రహితయా స్వయమ్ ॥ 37.11 ॥
59. అవిన్ద్యో నామ మేధావీ విద్వాన్ రాక్షసపుంగవః ।
ద్యుతిమాన్ శీలవాన్ వృద్ధో రావణస్య సుసంమతః ॥
60. రామాత్క్షయమనుప్రాప్తం రక్షసాం ప్రత్యచోదయత్ ।
న చ తస్య స దుష్టాత్మా శృణోతి వచనం హితమ్ ॥

61. అసంశయం హరిశ్రేష్ఠ క్షిప్రం మాం ప్రాప్యతే పతిః ।
అన్తరాత్మా హి మే శుద్ధస్తస్మింశ్చ బహవో గుణాః ॥ 37.12 ॥
62. ఉత్సాహః పౌరుషం సత్త్వమాన్యశంస్యం కృతజ్ఞతా ।
విక్రమశ్చ ప్రభావశ్చ సన్ని వానర రాఘవే ॥ 37.13 ॥
63. చతుర్దశ సహస్రాణి రాక్షసానాం జఘాన యః ।
జనస్థానే వినా భ్రాత్రా శత్రుః కస్తస్య నోద్విజేత్ ॥ 37.14 ॥
64. న స శక్యస్తులయితుం వ్యసనైః పురుషర్షభః ।
అహం తస్య ప్రభావజ్ఞా శక్రస్యేవ పులోమజా ॥ 37.15 ॥
65. శరజాలాంశుమాన్ శూరః కపే రామదివాకరః ।
శత్రురక్షోమయం తోయముపశోషం నయిష్యతి ॥ 37.16 ॥
66. ఇతి సంజల్పమానాం తాం రామార్థే శోకకర్మితామ్ ।
అశ్రుసమ్పూర్ణనయనామువాచ వచనం కపిః ॥ 37.17 ॥
67. కృత్వైవ తు వచో మహ్యం క్షిప్రమేష్యతి రాఘవః ।
చమూం ప్రకర్షన్ మహతీం హర్యక్షగణసంకులామ్ ॥ 37.18 ॥
68. అథవా మోచయిష్యామి త్వామద్వైవ వరాననే ।
అస్మాద్దుఃఖాదుపారోహ మమ పృష్ఠమన్నితే ॥ 37.19 ॥
69. త్వాం తు పృష్ఠగతాం కృత్వా సన్తరిష్యామి సాగరమ్ ।
శక్తిరస్తి హి మే వోధుం లంకామపి సరావణామ్ ॥ 37.20 ॥
70. అహం ప్రస్రవణస్థాయ రాఘవాయాద్య మైథిలి ।
ప్రాపయిష్యామి శక్రాయ హవ్యం హుతమివానలః ॥ 37.21 ॥

71. ద్రక్ష్యస్యద్వైవ వైదేహి రాఘవం సహ లక్ష్మణమ్ ।
వ్యవసాయసమాయుక్తం విష్ణుం దైత్యవధే యథా ॥ 37.22 ॥
72. త్వద్దర్శనకృతోత్సాహమాశ్రమస్థం మహాబలమ్ ।
పురన్దరమివాసీనం నాకరాజస్య మూర్ధని ॥ 37.23 ॥
73. పృష్ఠమారోహ మే దేవి మా వికాంక్షస్య శోభనే ।
యోగమన్విచ్ఛ రామేణ శశాంకేనేవ రోహిణీ ॥ 37.24 ॥
74. కథయన్తీవ చంద్రేణ సూర్యేణ చ మహార్చిషా ।
మత్ప్రుష్ఠమధిరుహ్య త్వం తరాకాశమహార్ణవౌ ॥ 37.25 ॥
75. న హి మే సంప్రయాతస్య త్వామితో నయతోఽఙ్గనే ।
అనుగన్తుం గతిం శక్తాః సర్వే లంకానివాసినః ॥ 37.26 ॥
76. యథైవాహమిహ ప్రాప్తః తథైవాహమసంశయః ।
యాస్యామి పశ్య వైదేహి త్వాముద్యమ్య విహాయసమ్ ॥ 37.27 ॥
77. మైథిలీ తు హరిశ్రేష్ఠాత్ శ్రుత్వా వచనమద్భుతమ్ ।
హర్షవిస్మితసర్వాంగీ హనూమన్తమథాబ్రవీత్ ॥ 37.28 ॥
78. హనూమన్ దూరమధ్యానం కథం మాం వోఢుమిచ్ఛసి ।
తదేవ ఖలు తే మన్యే కపిత్వం హరియూథప ॥ 37.29 ॥
79. కథం వాఽల్పశరీరస్త్వం మామితో నేతుమిచ్ఛసి ।
సకాశం మానవేష్టస్య భర్తుర్మే ప్లవగర్షభ ॥ 37.30 ॥
80. సీతాయా వచనం శ్రుత్వా హనూమాన్ మారుతాత్మజః ।
చిన్తయామాస లక్ష్మీవాన్ నవం పరిభవం కృతమ్ ॥ 37.31 ॥

81. న మే జానాతి సత్త్వం వా ప్రభావం వాఽసితేక్షణా ।
తస్మాత్ పశ్యతు వైదేహి యద్రూపం మమ కామతః ॥ 37.32 ॥
82. ఇతి సంచిన్త్య హనుమాన్స్తదా ప్లవగసత్తమః ।
దర్శయామాస వైదేహ్యః స్వరూపమరిమర్దనః ॥ 37.33 ॥
83. స తస్మాత్ పాదపాద్మీమానాఘ్రత్య ప్లవగర్షభః ।
తతో వర్దితుమారేభే సీతా ప్రత్యయకారణాత్ ॥ 37.34 ॥
84. మేరుమన్దరసంకాశో బభౌ దీప్తానలప్రభః ।
అగ్రతో వ్యవతస్థే చ సీతాయా వానరోత్తమః ॥ 37.35 ॥
85. హరిః పర్వతసంకాశః తామ్రవక్త్రో మహాబలః ।
వజ్రదంష్ట్రనఖో భీమో వైదేహీమిదమబ్రవీత్ ॥ 37.36 ॥
86. సపర్వతవనోద్దేశాం సాట్టప్రాకారతోరణామ్ ।
లంకామిమాం సనాథాం వా నయితుం శక్తిరస్తి మే ॥ 37.37 ॥
87. తదవస్థాప్యతాం బుద్ధిరలం దేవి వికాంక్షయా ।
విశోకం కురు వైదేహి రాఘవం సహలక్ష్మణమ్ ॥ 37.38 ॥
88. తం దృష్ట్వా భీమసంకాశమువాచ జనకాత్మజా ।
పద్మపత్రవిశాలాక్షీ మారుతస్యారసం సుతమ్ ॥ 37.39 ॥
89. తవ సత్త్వం బలం చైవ విజానామి మహాకపే ।
వాయోరివ గతిం చాపి తేజశ్చాగ్నేరివాద్భుతమ్ ॥ 37.40 ॥
90. ప్రాకృతోఽన్యః కథం చేమాం భూమిమాగన్తుమర్హతి ।
ఉదధేరప్రమేయస్య పారం వానరపుంగవ ॥ 37.41 ॥

91. జానామి గమనే శక్తిం నయనే చాపి తే మమ ।
అవశ్యం సంప్రధార్యాశు కార్యసిద్ధిర్మహాత్మనః ॥ 37.42 ॥
92. అయుక్తం తు కపిశ్రేష్ఠ మమ గన్తుం త్వయాఽనఘ ।
వాయువేగసవేగస్య వేగో మాం మోహయేత్తవ ॥ 37.43 ॥
93. అహమాకాశమాపన్నా హ్యుపర్యుపరి సాగరమ్ ।
ప్రపతేయం హి తే పృష్ఠాద్భయాద్ వేగేన గచ్ఛతః ॥ 37.44 ॥
94. పతితా సాగరే చాహం తిమినక్రఘషాకులే ।
భవేయమాశు వివశా యాదసామన్నముత్తమమ్ ॥ 37.45 ॥
95. న చ శక్త్యే త్వయా సార్థం గన్తుం శత్రువినాశన ।
కలత్రవతి సన్దేహాస్త్వయ్యపి స్యాదసంశయః ॥ 37.46 ॥
96. హ్రీయమాణాం తు మాం దృష్ట్వా రాక్షసా భీమవిక్రమాః ।
అనుగచ్ఛేయురాదిష్ఠా రావణేన దురాత్మనా ॥ 37.47 ॥
97. తైస్త్వం పరివృతః శూరైః శూలముద్గరపాణిభిః ।
భవేస్త్వం సంశయం ప్రాప్తో మయా వీర కలత్రవాన్ ॥ 37.48 ॥
98. సాయుధా బహవో వ్యోమ్ని రాక్షసాస్త్వం నిరాయుధః ।
కథం శక్స్యసి సంయాతుం మాం చైవ పరిరక్షితుమ్ ॥ 37.49 ॥
99. యుద్ధ్యమానస్య రక్షోభిస్తవ తైః క్రూరకర్మభిః ।
ప్రపతేయం హి తే పృష్ఠాద్ భయార్తా కపిసత్తమ ॥ 37.50 ॥
100. అథ రక్షాంసి భీమాని మహాన్తి బలవన్తి చ ।
కథంచిత్ సామ్పరాయే త్వాం జయేయుః కపిసత్తమ ॥ 37.51 ॥

101. అథవా యుద్ధ్యమానస్య పతేయం విముఖస్య తే ।
పతితాం చ గృహీత్వా మాం నయేయుః పాపరాక్షసాః ॥ 37.52 ॥
102. మాం వా హరేయుః త్వద్దస్తాద్ విశసేయురథాపి వా ।
అవ్యవస్థా హి దృశ్యేతే యుద్ధే జయపరాజయౌ ॥ 37.53 ॥
103. అహం వాఽపి విపద్యేయం రక్షోభిరభిరత్రితా ।
త్వత్ప్రయత్నో హరిశ్రేష్ఠ భవేన్నిష్ఫల ఏవ తు ॥ 37.54 ॥
104. కామం త్వమసి పర్యాప్తో నిహన్తుం సర్వరాక్షసాన్ ।
రాఘవస్య యశో హీయేత్త్వయా శస్త్రైస్త్రై రాక్షసైః ॥ 37.55 ॥
105. అథవాఽదాయ రక్షాంసి న్యసేయుః సంవృతే హి మామ్ ।
యత్ర తే నాభిజానీయుః హరయో నాపి రాఘవః ॥
ఆరమ్భస్తు మదర్థోఽయం తతస్తవ నిరర్థకః ॥ 37.56 ॥
106. త్వయా హి సహ రామస్య మహానాగమనే గుణః ॥ 37.57 ॥
107. మయి జీవితమాయత్తం రాఘవస్య మహాత్మనః ।
భ్రాతృణాం చ మహాబాహుణా తవ రాజకులస్య చ ॥ 37.58 ॥
108. తౌ నిరాశౌ మదర్థం తు శోకసంతాపకర్మితౌ ।
సహ సర్వర్క్షహరిభిః త్యక్ష్వతః ప్రాణసంగ్రహమ్ ॥ 37.59 ॥
109. భర్తృభక్తిం పురస్కృత్య రామాదన్యస్య వానర ।
న స్ప్రుశామి శరీరం తు పుంసో వానరపుంగవ ॥ 37.60 ॥
110. యదహం గాత్రసంస్పర్శం రావణస్య బలాద్గతా ।
అనీశా కిం కరిష్యామి వినాథా వివశా సతీ ॥ 37.61 ॥

111. యది రామో దశగ్రీవమిహ హత్వా సబాన్ధవమ్ ।
మామితో గృహ్య గచ్ఛేత తత్తస్య సదృశం భవేత్ ॥ 37.62 ॥

112. శ్రుతా హి దృష్టాశ్చ మయా పరాక్రమా
మహాత్మనస్తస్య రణావమర్దినః ।
న దేవగన్ధర్వభుజంగరాక్షసా భవన్తి
రామేణ సమా హి సంయుగే ॥ 37.63 ॥

113. సమీక్ష్య తం సంయతి చిత్రకార్ముకం
మహాబలం వాసవతుల్యవిక్రమమ్ ।
సలక్ష్మణం కో విషహేత రాఘవం
హతాశనం దీప్తమివానిలేరితమ్ ॥ 37.64 ॥

114. సలక్ష్మణం రాఘవమాజిమర్దనం
దిశాగజం మత్తమివ వ్యవస్థితమ్ ।
సహేత కో వానరముఖ్య సంయుగే
యుగాన్తసూర్యప్రతిమం శరాచ్ఛిషమ్ ॥ 37.65 ॥

115. స మే హరిశ్రేష్ఠ సలక్ష్మణం పతిం
సయూథపం క్షిప్రమిహేలాపపాదయ ।
చిరాయ రామం ప్రతి శోకకర్పితాం
కురుష్య మాం వానరముఖ్య హర్షితామ్ ॥ 37.66 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే ఆదికాండే

సప్తతింశసర్గః

అథ శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణే ఆదికాండే సుందరకాండే

అష్టాతింశసర్గః

116. తతః స కపిశార్దూలస్తేన వాక్యేన హర్షితః ।
సీతామువాచ తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం వాక్యవిశారదః ॥ 38.1 ॥

117. యుక్తరూపం త్వయా దేవి భాషితం శుభదర్శనే ।
సదృశం స్త్రీస్వభావస్య సాధ్వీనాం వినయస్య చ ॥ 38.2 ॥

118. స్త్రీత్వం న తు సమర్థం హి సాగరం వ్యతివర్తితుమ్ ।
మామధిష్ఠాయ విస్తీర్ణం శతయోజనమాయతమ్ ॥ 38.3 ॥

119. ద్వితీయం కారణం యచ్ఛ బ్రవీషి వినయాన్వితే ।
రామాదన్యస్య నార్థామి సంస్పర్శమితి జానకీ ॥ 38.4 ॥

120. ఏతత్తే దేవి సదృశం పత్న్యాస్తస్య మహాత్మనః ।
కా హ్యన్యాయ త్వామృతే దేవి బ్రూయాద్వచనమీదృశమ్ ॥ 38.5 ॥

121. శ్రోష్యతే చైవ కాకుత్స్థః సర్వం నిరవశేషతః ।
చేష్టితం యత్త్వయా దేవి భాషితం మమ చాగ్రతః ॥ 38.6 ॥

122. కారణైర్బహుభిర్దేవి రామప్రియచికిర్షయా ।
స్నేహప్రస్కన్నమనసా మయైతత్ సముదీరితమ్ ॥ 38.7 ॥

123. లంకాయా దుష్ప్రవేశత్వాద్ దుస్తరత్వాన్మహోదధేః ।
సామర్థ్యాదాత్మనఃచైవ మయైతత్ సముదీరితమ్ ॥ 38.8 ॥

124. ఇచ్ఛామి త్వాం సమానేతుమద్యైవ రఘుబంధునా ।
గురుస్నేహేన భక్త్యా చ నాన్యథైతదుదాహృతమ్ ॥ 38.9 ॥

125. యది నోత్సహాసే యాతుం మయా సార్థమనిద్ధితే ।
అభిజ్ఞానం ప్రయచ్ఛ త్వం జానీయాద్రాఘవో హి తత్ ॥ 38.10॥
126. ఏవముక్తా హనుమతా సీతా సురసుతోపమా ।
ఉవాచ వచనం మన్దం బాష్పప్రగ్రథితాక్షరమ్ ॥ 38.11 ॥
127. ఇదం శ్రేష్ఠమభిజ్ఞానం బ్రూయాస్త్వం తు మమ ప్రియమ్ ।
శైలస్య చిత్రకూటస్య పాదే పూర్వోత్తరే పురా ॥ 38.12 ॥
128. తాపసాశ్రమవాసిన్యాః ప్రాజ్యమూలఫలోదకే ।
తస్మిన్ సిద్ధాశ్రమే దేశే మన్దాకిన్యా హ్యదూరతః ॥ 38.13 ॥
129. తస్యోపవనషణ్డేషు నానాపుష్పసుగన్ధిషు ।
విహృత్య సలిలక్లిన్నా తవాంకే సముపావిశమ్ ॥ 38.14 ॥
130. తతో మాంససమాయుక్తో వాయసః పర్యతుణ్డయత్ ।
తమహం లోష్ఠముద్యమ్య వారయామి స్మ వాయసమ్ ॥ 38.15॥
131. దారయన్ స చ మాం కాకస్తత్రైవ పరిలీయతే ।
న చాఘృపారమన్మాంసాత్ భక్షార్థీ బలిభోజనః ॥ 38.16 ॥
132. ఉత్కర్షన్త్వాం చ రశనాం క్రుద్ధాయాం మయి పక్షిణీ ।
స్రస్యమానే చ వసనే తతో దృష్టా త్వయా హ్యహమ్ ॥ 38.17॥
133. త్వయాఽపహసితా చాహం క్రుద్ధా సంలజ్జితా తదా ।
భక్షగృధ్రేన కాకేన దారితా త్వాముపాగతా ॥ 38.18 ॥
134. ఆసీనస్య చ తే శ్రాంతా పునరుత్పంగమావిశమ్ ।
క్రుద్ధ్యన్తి చ ప్రహృష్టేన త్వయాఽహం పరిసాన్వితా ॥ 38.19 ॥

135. బాష్పపూర్ణముఖీ మన్దం చక్షుషీ పరిమార్జతీ ।
లక్ష్మితాఽహం త్వయా నాథ వాయసేన ప్రకోపితా ॥ 38.20 ॥
136. పరిశ్రమాత్ ప్రసుప్తా చ రాఘవాజ్ఞేఽప్యహం చిరమ్ ।
పర్యాయేణ ప్రసుప్తశ్చ మమాంకే భరతాగ్రజః ॥ 38.21 ॥
137. స తత్ర పునరేవాథ వాయసః సముపాగమత్ ।
తతః సుప్తప్రబుద్ధాం మాం రామస్యాంకాత్ సముత్థితామ్ ।
వాయసః సహసాఽగమ్య విదదార స్తనాన్తరే ॥ 38.22 ॥
138. పునః పునరథోత్పత్య విదదార స మాం భృశమ్ ॥
తతః సముక్షితో రామో ముక్తైః శోణితబిన్దుభిః ॥ 38.23 ॥
139. వాయసేన తతస్తేన బలవత్క్షిశ్యమానయా ।
స మయా బోధితః శ్రీమాన్ సుఖసుప్తః పరస్తపః ॥ 38.24 ॥
140. స మాం దృష్ట్వా మహాబాహుర్వితున్నాం స్తనయోస్తదా ।
ఆశీవిష ఇవ క్రుద్ధః శ్వసన్ వాక్యమభాషత ॥ 38.25 ॥
141. కేన తే నాగనాసోరు విక్షతం వై స్తనాన్తరమ్ ।
కః క్రీడతి సరోషేణ పంచవక్త్రేణ భోగినా ॥ 38.26 ॥
142. వీక్షమాణస్తతస్తం వై వాయసం సముద్దైక్షత ।
నఖైః సరుధిరైస్తీక్ష్ణైః మామేవాభిముఖం స్థితమ్ ॥ 38.27 ॥
143. పుత్రః కిల స శక్రస్య వాయసః పతతాం వరః ।
ధరాన్తరగతః శీఘ్రం పవనస్య గతౌ సమః ॥ 38.28 ॥
144. తతస్తస్మిన్ మహాబాహుః కోపసంవర్తితేక్షణః
వాయసే కృతవాన్ క్రూరాం మతిం మతిమతాం వరః ॥ 38.29॥

145. స దర్భం సంస్తరాద్ గృహ్య బ్రాహ్మీణాస్త్రీణ యోజయత్ ।
స దీప్త ఇవ కాలాగ్నిర్లజ్యాలాభిముఖో ద్విజమ్ ॥ 38.30 ॥
146. స తం ప్రదీప్తం చిక్షేప దర్భం తం వాయసం ప్రతి ।
తతస్తం వాయసం దర్భః సోఽమృరేఽనుజగామ హ ॥38.31॥
147. అనుస్పష్టస్తదా కాకో జగామ వివిధాం గతిమ్ ।
లోకకామ ఇమం లోకం సర్వం వై విచచార హ ॥ 38.32 ॥
148. స పిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైశ్చ సమహర్షిభిః ।
త్రీన్లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః ॥ 38.33 ॥
149. స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యః శరణాగతమ్ ।
వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్ ॥ 38.34 ॥
150. న శర్మ లబ్ధ్యా లోకేషు తమేవ శరణం గతః ॥ 38.35 ॥
151. పరిద్యూనం విషణ్ణం చ తమాయాస్తమబ్రవీత్ ।
మోఘం కర్తుం న శక్యం తు బ్రాహ్మమస్తం తదుచ్యతామ్ ॥38.36॥
152. హినస్తు దక్షిణాక్షి త్వచ్ఛర ఇత్యథ సోఽబ్రవీత్ ।
తతస్తస్యాక్షి కాకస్య హినస్తిస్మ స దక్షిణమ్ ॥ 38.37 ॥
153. దత్త్వా స దక్షిణం నేత్రం ప్రాణేభ్యః పరిరక్షితః ।
స రామాయ నమస్కృత్వా రాజ్ఞే దశరథాయ చ ।
విస్పష్టస్తేన వీరేణ ప్రతిపేదే స్వమాలయమ్ ॥ 38.38 ॥
154. మత్కృతే కాకమాత్రే తు బ్రహ్మస్త్రం సముదీరితమ్ ।
కస్మాద్యో మాం హరత్త్వత్తః క్షమసే తం మహీపతే ॥ 38.39 ॥
155. స కురుష్య మహోత్సాహః కృపాం మయి నరర్షభ ।
త్వయా నాథవతీ నాథ హ్యనాథా ఇవ దృశ్యతే ॥ 38.40 ॥

156. ఆన్యశంస్యం పరో ధర్మః త్వత్త ఏవ మయా శ్రుతః ।
జానామి త్వాం మహావీర్యం మహోత్సాహం మహాబలమ్ ॥38.41॥
157. అపారపారమక్షోభ్యం గామ్భీర్యాత్ సాగరోపమమ్ ।
భర్తారం ససముద్రాయా ధరణ్యా వాసవోపమమ్ ॥ 38.42 ॥
158. ఏవమస్త్రవిదాం శ్రేష్ఠః సత్యవాన్ బలవానపి ।
కిమర్థమస్త్రం రక్షస్సు న యోజయతి రాఘవః ॥ 38.43 ॥
159. న నాగా నాపి గన్ధర్వా నాసురా న మరుద్గణాః ।
రామస్య సమరే వేగం శక్తాః ప్రతిసమాధితుమ్ ॥ 38.44 ॥
160. తస్య వీర్యవతః కశ్చిద్ యద్యస్తి మయి సంభ్రమః ।
కిమర్థం న శరైస్తేజైః క్షయం నయతి రాక్షసాన్ ॥ 38.45 ॥
161. భ్రాతురాదేశమాదాయ లక్ష్మణో వా పరస్తపః ।
కస్య హేతోర్న మాం వీరః పరిత్రాతి మహాబలః ॥ 38.46 ॥
162. యది తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ వాయుగ్నిసమతేజసౌ ।
సురాణామపి దుర్ధర్షా కిమర్థం మాముపేక్షతః ॥ 38.47 ॥
163. మమైవ దుష్కృతం కించిన్మహదస్తి న సంశయః ।
సమర్థావపి తౌ యన్మాం నావేక్షేతే పరస్తపా ॥ 38.48 ॥
164. వైదేహ్యో వచనం శ్రుత్వా కరుణం సాశ్రుభాషితమ్ ।
అథాబ్రవీన్మహాతేజా హనూమాన్ మారుతాత్మజః ॥ 38.49 ॥
165. త్వచ్ఛోకవిముఖో రామో దేవి సత్యేన మే శపే ।
రామే దుఃఖాభిపన్నే చ లక్ష్మణః పరితప్యతే ॥ 38.50 ॥
166. కథంచిద్భవతీ దృష్టా న కాలః పరిశోచితుమ్ ।
ఇమం ముహూర్తం దుఃఖానాం ద్రక్ష్యస్యస్తమనిన్దితే ॥ 38.51 ॥

167. తావుభౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ రాజపుత్రౌ మహాబలౌ ।
త్వద్దర్శనకృతోత్సాహౌ అంకాం భస్మీకరిష్యతః ॥ 38.52 ॥
168. హత్వా చ సమరే క్రూరం రావణం సహబాన్ధవమ్ ।
రాఘవస్త్వాం విశాలాక్షి నేష్యతి స్వాం పురీం ప్రతి ॥ 38.53 ॥
169. బ్రూహి యద్రాఘవో వాచ్యో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః ।
సుగ్రీవో వాఽపి తేజస్వీ హరయోఽపి సమాగతాః ॥ 38.54 ॥
170. ఇత్సుక్తవతి తస్మింశ్చ సీతా సురసుతోపమా ॥
ఉవాచ శోకసంతప్తా హనూమంతం ప్లవంగమమ్ ॥ 38.55 ॥
171. కౌసల్యా లోకభర్తారం సుషువే యం మనస్వినీ ।
తం మమార్థే సుఖం పృచ్ఛ శిరసా చాభివాదయ ॥ 38.56 ॥
172. ప్రజశ్చ సర్వరత్నాని ప్రియా యాశ్చ వరాంగనాః ।
ఐశ్వర్యం చ విశాలాయాం పృథివ్యామపి దుర్లభమ్ ॥ 38.57 ॥
173. పితరం మాతరం చైవ సంమాన్యాభిప్రసాద్య చ ।
అనుప్రవ్రజితో రామం సుమిత్రా యేన సుప్రజాః ॥ 38.58 ॥
174. ఆనుకూల్యేన ధర్మాత్మా త్యక్త్యా సుఖమనుత్తమమ్ ।
అనుగచ్ఛతి కాకుత్స్థం భ్రాతరం పాలయన్ వనే ॥ 38.59 ॥
175. సింహస్కంధో మహాబాహుః మనస్వీ ప్రియదర్శనః ।
పితృవద్వర్తతే రామే మాతృవన్మాం సమాచరన్ ॥ 38.60 ॥
176. హ్రీయమాణాం తదా వీరో న తు మాం వేద లక్ష్మణాః ।
వృద్ధోపసేవీ లక్ష్మీవాన్ శక్తో న బహు భాషితా ॥ 38.61 ॥
177. రాజపుత్రః ప్రియః శ్రేష్ఠః సదృశః శ్వశురస్య మే ।
మమ ప్రియతరో నిత్యం భ్రాతా రామస్య లక్ష్మణాః ॥ 38.62 ॥

178. నియుక్తో ధురి యస్యాం తు తాముద్వహతి వీర్యవాన్ ।
యం దృష్ట్వా రాఘవో నైవ వృత్తమార్యమనుస్మరేత్ ॥ 38.63 ॥
179. స మమార్థాయ కుశలం వక్తవ్యో వచనాన్మమ ।
మృదుర్నిత్యం శుచిర్దక్షః ప్రియో రామస్య లక్ష్మణాః ॥ 38.64 ॥
180. యథా హి వానరశ్రేష్ఠ దుఃఖక్షయకరో భవేత్ ।
త్వమస్మిన్ కార్యనిర్యోగే ప్రమాణం హరిసత్తమ ॥ 38.65 ॥
181. రాఘవస్త్వత్సమారమ్భాన్మయి యత్నపరో భవేత్ ॥ 38.66 ॥
182. ఇదం బ్రూయాశ్చ మే నాథం శూరం రామం పునః పునః ।
జీవితం ధారయిష్యామి మాసం దశరథాత్మజ ।
ఊర్ధ్వం మాసాన్న జీవేయం సత్యేనాహం బ్రవీమి తే ॥ 38.67 ॥
183. రావణేనోపరుద్ధాం మాం నికృత్యా పాపకర్మణా ।
త్రాతుమర్హసి వీర త్వం పాతాళాదివ కౌశికీమ్ ॥ 38.68 ॥
184. తతో వస్త్రగతం ముక్త్యా దివ్యం చూడామణిం శుభమ్ ।
ప్రదేయో రాఘవాయేతి సీతా హనుమతే దదౌ ॥ 38.69 ॥
185. ప్రతిగృహ్య తతో వీరో మణిరత్నమనుత్తమమ్ ।
అంగుళ్యా యోజయామాస న హ్యస్య ప్రాభవద్భుజః ॥ 38.70 ॥
186. మణిరత్నం కపివరః ప్రతిగృహ్యోభివాద్య చ ।
సీతాం ప్రదక్షిణం కృత్వా ప్రణతః పార్శ్వతః స్థితః ॥ 38.71 ॥
187. హర్షేణ మహతా యుక్తః సీతాదర్శనజేన సః ।
హృదయేన గతో రామం శరీరేణ తు విష్ఠితః ॥ 38.72 ॥

188. మణివరముపగృహ్య తం మహార్షం

జనకస్మృతృజయా ధృతం ప్రభావాత్ ।

గిరిరివ పవనావధూతముక్తః

సుఖితమనాః ప్రతిసంక్రమం ప్రపేదే ॥ 38.73 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే ఆదికాండే

అష్టాత్రింశః సర్గః

శ్రీరామస్తుతిః -

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।

లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -

బుద్ధిర్బలం యశో ధైర్యం నిర్భయత్వమరోగితా ।

అజాడ్యం వాక్పటుత్వం చ హనూమత్ స్మరణాత్ భవేత్ ॥

శ్రీహనూమతే నమః

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్ -

అచ్యుతానంత గోవింద విష్ణో నారాయణామృత ।

రోగాన్మే నాశయాశేషాన్ ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం బలం తేజో ధియం శ్రీయం ।

స్వభక్తేభ్యః అనుగృహ్లాంతం వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేమం శ్లోకం భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।

అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్ సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ధన్వంతరయే అమృతకలశ-

హస్తాయ వజ్రజలౌకహస్తాయ సర్వామయవినాశనాయ త్రైలోక్యనాథాయ

మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం వాసుదేవాయ విద్మహే సుధాహస్తాయ ధీమహి

తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవగ్రహప్రార్థనా -

ఆరోగ్యం పద్మబంధుః వితరతు నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః

భూలాభం భూమిపుత్రః సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।

సౌభాగ్యం దేవమంత్రి రిపుభయశమనం భార్గవః శౌర్యమార్కిః

దీర్ఘాయుః సైంహికేయః విపులతరయశః కేతురాచంద్రతారమ్ ॥

అరిష్టాని ప్రణశ్యన్తు దురితాని భయాని చ ।

శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు గ్రహాః కుర్యన్తు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రార్థనా -

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।

తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ -

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా

బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।

కరోమి యద్యత్సకలం పఠన్మై

నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ -

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।

శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

☆☆☆